

2. Järeldused

Komitee on komisjoni dokumendiga üldiselt nõus, kuid see ei ole piisavalt põhjalik. Seoses tulevase lennuliikluse tihenemise ja üha suureneva õhuruumi täitumisega tõuseb järgnevatel

aastatel ka lennuohutuse tähtsus. Seetõttu võib määruse uuesti läbivaatamine toimuda vähem kui viie aasta pärast. Lisaks on tarvis parandada turvalisust Euroopa Liidu õhuliinidel (nt pardale lubatava käsipagasi hulka), aga ka lennujuhtide inglise keele oskust, meeskonna puhkeagade nõuetekohast määratlemist jne.

Brüssel, 28. september 2005

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal “Ettepanek: Nõukogu direktiiv linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete kohta ning ettepanek: Nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas”

KOM(2005) 171 lõplik — 2005/0062 ja 0063 (CNS)

(2006/C 24/05)

Vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 37 otsustas nõukogu 14. juunil 2005. aastal konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: “Ettepanek: Nõukogu direktiiv linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete kohta ning ettepanek: Nõukogu otsus, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas”.

Arvamuse ettevalmistamise eest vastutav põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon võttis arvamuse vastu 7. septembril 2005. Raportöör oli hr Donnelly.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis 420. täiskogu istungil 28.–29. septembril 2005 (28. septembri istungil) vastu järgmise arvamuse 160 poolt- ja 1 vastuhäälega, erapooletuid oli 5.

1. Sissejuhatus

1.1 Linnugriip (lindude gripp, klassikaline lindude katk) on väga nakkav viiruslik kodulindude haigus, mis võib üle kanduda ka teistele loomadele ja teatud juhtudel ka inimestele. Viimaste kuude jooksul viidi Hiinas läbi ulatuslik vaktsineerimisprogramm, sest riigi lääneosas asuvas Qinghai provintsis leiti linnugripi nakatunud metshaned korjused.

1.2 Viimastel aastatel on esinenud suure patogeensusega linnugripi (SPLG) puhanguid maailma eri paikades ning ka mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis, üle 200 miljoni kodulinnu on surnud või surmatud ja hävitatud saavutamaks kontrolli kõnealuse haiguse üle. Loomade massiline surmamine ja hävitamine on Euroopa Liidu kodanike hulgas põhjustanud tõsiseid eetilisi, loomakaitsega seonduvaid, majanduslikke, sotsiaalseid, keskkonnavalaseid küsimusi.

1.3 Viiruse võime kiiresti muteeruda ja kohaneda kujutab endast erilist ohtu loomade ja inimeste tervisele. Praeguste teadmiste kohaselt on madala patogeensusega linnugripi (MPLG) viiruse põhjustatud terviserisk väiksem kui teatud MPLG

viiruste (eelkõige alatüüpide H5 ja H7) muteerumisel tekkinud suure patogeensusega linnugripi (SPLG) puhul, mis võib põhjustada väga kõrget suremust haigestunud kodulindude hulgas. Olemasolevatest andmetest nähtub, et enamiku inimestel esinenud linnugripijuhtude ning kõigi viirusest tingitud inimesel esinenud surmajuhtumite korral on olnud tegemist SPLG alatüüpidega H5 ja H7. Kuigi on olemas tõendid MPLG viiruse alatüübi H9 sigadelt ja lindudelt edasi kandumisest inimestele, jääb selgusetuks, kui suur on tegelik oht inimeste tervisele.

1.4 Kontrolli alt väljuvad linnugripihulgad võivad viia inimorganismiga täielikult kohanenud viiruse tekkimiseni ning selle tulemusena gripipandeemiani, millel on laastavad tervishoivalased ja sotsiaal-majanduslikud tagajärjed kogu maailmale.

2. Komisjoni ettepaneku kokkuvõte

2.1 Esimese ettepaneku eesmärk on tunnistada kehtetuks linnugripi käsitlev direktiiv 92/40/EMÜ ning asendada see uue direktiiviga, millega ajakohastatakse kehtivad sätted.

2.2 Ettepanekuga muudetakse linnugripi määratlust, et see hõlmaks nii MPLG kui ka SPLG viirusi. Kontrollmeetmed on siiski erinevad sõltuvalt MPLG ja SPLG viirustega kaasnevatest erinevatest riskidest.

2.3 Kõnealusel ettepanekus tutvustatakse kohustuslikke MPLG järelevalve- ja kontrollimeetmeid. Ettepaneku kohaselt on liikmesriigid kohustatud esitama komisjonile heakskiitmiseks järelevalvekavad MPLG varaseks avastamiseks, et võimaldada tõrjemeetmete kiiret rakendamist ning takistada MPLG muteerumist SPLG-ks.

2.4 Lisaks peaks MPLG positiivne proov endaga kaasa tooma tõrjemeetmed, millega nähakse ette kontrollitud tapmise võimalus juhul, kui riski hinnatakse minimaalseks. Tõrjemeetmena võib siiski rakendada ka loomade hävitamist, kui seda peetakse vajalikuks.

2.5 Kodulindude ja muude lindude vaksineerimiseks on kavandatud uued ja paindlikud eeskirjad, mis võimaldavad nii erakorraliste kui ka kaitsevaksineerimiste teostamist.

2.6 MPLG ja SPLG tõrjet käsitlevaid eeskirju soovitatakse laiendada ka koduloomadena peetavatele lindudele, kes ei ole kodulinnud (nt loomaaias peetavad linnud). Siiski jääks liikmesriikide pädevusse see, kas nad otsustavad riskianalüüside põhjal rakendada loomade vaksineerimisi või hävitamist.

2.7 Sätted, millega tagatakse linnugripi avastamise korral liikmesriikide veterinaar- ja tervishoiuasutuste vaheline koostöö, toetavad rahva tervise kaitset.

2.8 Tehakse ettepanek võtta vastu säte kiire otsustusprotsessi kehtestamiseks komiteemenetluse raames.

2.9 Teises ettepanekus soovitakse laiendada ühenduse rahalist abi tõrjemeetmetele, mida liikmesriigid rakendavad seoses MPLG-ga.

2.10 Lisaks tehakse ettepanek, et komisjon võiks kaaluda võimalust linnugripi vaktsiinipanga loomiseks.

3. Üldised märkused

3.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tervitab kõnealust ettepanekut kui olulist vastust üha tihedamatele linnugripiuhangutele, metslindude nakatumisele linnugripi, senistele

kogemustele haiguspuhangute tõkestamisel ning uutele teadmistele seoses kõnealuse viiruse muteerumisvõimega (k.a MPLG viirus).

3.2 EMSK on teadlik võimalikust ohust rahvatervisele ja loomade tervisele, mis tuleneb kõnealuse haiguse ennetamiseks vajalike meetmete puudumisest.

3.3 Komitee leiab, et linnugripi uus määratlus ning üleskutse MPLG järelevalveks ja tõrjeks kujutab endast olulist sammu võitluses viiruse ja selle võimalike negatiivsete tagajärgedega.

3.4 Komitee nõustub avalikkuse negatiivse reaktsiooniga poliitikale, mis näeb linnugripi tõrje ainsa vahendina lindude massilist tapmist.

3.5 Komitee leiab, et vaksineerimisega seonduvad teadmised on paranenud ning tervitab erakorraliste ja kaitsevaksineerimiste läbiviimist linnugripi tõrje täiendava vahendina.

3.6 Komitee tervitab ettepanekut kehtestada kohustus tervishoiuasutuste teavitamiseks linnugripijuhtudest.

4. Erimärkused

4.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on teadlik võimalikest ohtudest veterinaaria valdkonnas, mis on tekkinud eelkõige seoses Euroopa Liidu uute piiridega pärast laienemist. Seetõttu soovitab komitee komisjonil eraldada piisavalt vahendeid vastavate direktiivide ülevõtmise ja rakendamise jälgimiseks ning kontrollimiseks.

4.2 Komitee mõistab linnugripi rahvusvahelist ulatust ning soovib, et komisjon taotleks linnugripi vastase võitluse ühtset toimimist kogu maailmas.

4.3 Komitee tervitab rahalist abi ja ELi toetust lindude hävitamiseks MPLG leviku tõkestamise vahendina ning teeb ettepaneku suurendada hüvitisi 30 %-lt 50 %-le.

5. Järeldused

5.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni ettepanekut, sest see kaitseb loomade ja inimeste tervist ohtude eest, mida põhjustab kiiresti muteeruv ja kohanev linnugripi-viirus.

Brüssel, 28. september 2005

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND